

HOLLANDA

ÜLKE

RAPORU

1. GENEL BİLGİLER

Temel Sosyal Göstergeler	
Nüfus	16.915.195
Yüzölçümü	33.800 km ²
Başkent	Amsterdam (Hükümet merkezi Lahey)
Dini	%42 Herhangi bir dine mensup olmayan, %28 Katolik, %19 Protestan, %6 Müslüman, % 5 diğer (2013)
Resmi Dili	Hollandaca (resmi dil), Frizce (resmi yerel azınlık dili)
Etnik Yapı	Nüfusun % 79'unu Hollandalıların oluşturduğu ülkede; % 2,3 Türk, % 2,2 Endonezyalı, % 2,2 Alman, % 2,1 Faslı, % 2,0 Surinamli, % 0,8 Antiller ve Aruba kökenliler yaşamaktadır.

Kaynak: Dış İşleri Bakanlığı Ülke Künyesi – Hollanda

Temel Ekonomik Göstergeler	
GSYİH - Satınalma Paritesi (Milyar Dolar)	880.9
Döviz Kuru	1 EUR = 1,11605 USD
Kişi Başına GSYİH (Dolar)	47.744
Endüstri Üretimi Büyüme Oranı (%)	0.90
İş Gücü (Milyon)	8,89
İşsizlik Oranı (%)	6,6
Enflasyon Oranı-Tüketici Fiyatları (%)	1,8
İhracat (Milyar Dolar)	508,4
İthalat (Milyar Dolar)	574,5
Dış Borç (Milyar Dolar)	4,154

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, 2014, CIA World Factbook – The Netherlands

2. GENEL EKONOMİK DURUM

GSYİH'nın Sektörlere Göre Dağılımı							
	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^c	2013 ^c	2014 ^c	2015 ^c	2016 ^c
Tarım	2,8 ^b	2,8	2,8	2,8	2,7	2,6	2,8
Sanayi	24,0 ^b	23,8	23,8	23,7	26,1	24,6	24,4
Hizmetler	73,2 ^b	73,4	73,4	73,5	71,2	72,8	72,9

a: Gerçekleşen b: EIU tahmini c: EIU öngörüsü

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Country Report, Hollanda, Eylül 2015

Hollanda ekonomisi, özel sektör ve kamu sektörünün her ikisinin de önemli roller oynadığı karma bir pazar ekonomisi niteliği taşımaktadır. Ekonomi güçlü bir uluslararası yönelime sahiptir. Hollanda, ticaret ve yüksek düzeyli finansal ve mesleki hizmetleri ile ünlenmiş, dünyadaki en zengin ve refah seviyesi yüksek ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Hollanda, IMF'nin 2014 yılında hazırlamış olduğu sıralamaya göre nominal olarak dünyanın en büyük 17. ekonomisidir. Kişi başına düşen gelirden ise 12. sırada yer almaktadır. Ekonominin ana itici sektörleri nakliye/lojistik, kimya sanayi, ticaret ve hizmetlerden oluşmaktadır. İmalat sanayi Hollanda'da, Almanya, Fransa ve İtalya gibi diğer Avrupa ülkelerinde olduğundan daha az baskın durumdadır. Endüstriyel aktiviteler esas olarak gıda işleme, kimyasallar, petrol işleme ve elektrikli makineler üzerine yoğunlaşmıştır. Son derece mekanize tarım sektörü işgücünün yalnızca % 2'sini istihdam etmekle birlikte gıda işleme sanayisi ve ihracat için önemli miktarda üretim gerçekleştirmektedir. Bilgi iletişim teknolojileri sektörü halen GSMH artışına % 20 civarında katkıda bulunmaktadır. Tarım ve gıda ile kimyasallar gibi daha geleneksel sektörlerde biyoteknoloji giderek artan önemde bir rol oynamaktadır. Oldukça dışa açık olan ekonomi dış ticarete ve finansal hizmetlere bağımlıdır.

3.3 Başlıca Ülkeler ile Dış Ticareti

İhracatının önemli bir bölümünü oluşturan Avrupa dışında Hollanda'nın en önemli ihraç pazarı ABD'dir. Asya, Avrupa ve Latin Amerika'da hızlı bir biçimde büyüyen ülkeler ise Hollanda firmaları açısından halen ufak pazarlardır.

Hollanda'nın dış ticaret verilerine bakıldığında önde gelen ülkelerin ithalatta ve ihracatta çoğunlukla aynı ülkeler olduğu görülmektedir. Hollanda'nın en önemli dış ticaret ortağı Almanya'dır. Almanya, 2014 yılında Hollanda'nın ithalatında % 16,3; ihracatında ise % 24,1 pay sahibidir. Belçika, Hollanda'nın ihracatında hem de ithalatında ikinci sırada yer almaktadır. İngiltere, Fransa, ABD, İtalya, İspanya ve Rusya hem ihracat hem ithalatta önde gelen ülkelerdir.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (Milyar Dolar)			
Ülke Adı	2012	2013	2014
Almanya	134,5	141,3	138,6
Belçika	65,4	63,2	63,2
İngiltere	44,9	48,3	48,5
Fransa	47,2	47,5	47,0
ABD	25,5	22,2	25,2
İtalya	25,3	26,1	25,0
İspanya	15,2	14,8	15,8
Polonya	11,0	12,1	12,8
Çin	9,8	10,2	10,5
İsveç	9,3	10,0	10,4

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (Milyar Dolar)			
Ülke Adı	2012	2013	2014
Almanya	80,0	84,0	83,0
Belçika	48,5	49,4	49,0
Çin	41,0	42,1	48,0
ABD	34,1	34,6	35,9
İngiltere	35,4	36,3	33,7
Rusya	26,1	27,1	24,3
Fransa	22,5	22,7	22,6
Norveç	15,4	18,1	19,8
Japonya	12,6	11,2	11,1
İtalya	10,2	10,7	10,6

Kaynak: Trademap

3. TÜRKİYE İLE TİCARETİ

2022 yılında iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi **7 milyar dolar** olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye ile Hollanda arasındaki ticaret hacmi, hem ihracat hem de ithalattaki artışlarla devamlı bir artış trendi içerisinde. 2008 yılında iki ülke arasındaki ticaret hacmi yaklaşık 2,4 milyon dolar iken 2011 yılında 3 katına çıkarak 7,2 milyar dolara yükselmiştir. 2012 ve 2015 yılları arasında ikili ticaret ülkemiz lehine iken 2016 yılından sonra aleyhimize dönmüştür. 2021 yılında ise ihracatın artması ve ithalatın azalması ile birlikte Türkiye Hollanda'ya karşı 177 milyon dolarlık bir dış ticaret fazlası vermiş ancak 2022 yılında ihracatın bir miktar azalması ve ithalatın da bir miktar artması sonucunda Türkiye Hollanda'ya karşı tekrar dış ticaret açığı vermiştir.

Türkiye-Hollanda Dış Ticaret Değerleri (Milyon ABD Doları)

Yıl	İhracat	İhracat Değişim %	İthalat	İthalat Değişim %	Hacim	Denge
2008	1.055,6	-	1.311,3	-	2.366,9	-255,6
2009	1.525,9	44,55	1.656,7	26,32	3.182,6	-130,7
2010	2.138,0	40,2	1.908,2	15,22	4.046,2	229,9
2011	2.469,6	15,48	2.151,6	12,74	4.621,2	318,0
2012	2.539,3	2,8	2.160,1	0,4	4.699,4	379,1
2013	3.018,9	18,9	2.655,0	22,9	5.673,9	363,8
2014	3.143,8	4,1	3.056,3	15,1	6.200,2	87,5
2015	2.124,0	-32,3	2.543,1	-16,8	4.667,0	-419,1
2016	2.461,4	15,7	3.156,0	24,1	5.617,4	-694,6
2017	3.243,1	31,8	4.005,0	26,9	7.248,0	-761,9
2018	3.248,4	0,0	3.660,6	-8,6	6.909,0	-412,2
2019	3.538,0	9,0	3.363,6	-8,1	6.901,6	174,5

2020	3.460,3	-2,2	3.563,8	4,6	7.024,1	-103,5
2021/(1-11)	3.159,7	-	3.297,7	-	6.457,4	-137,9
2022/(1-11)	2.844,0	-8,7	2.607,6	-17,1	5.451,6	236,4

Kaynak: TÜİK

3.1. İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret ve Ödeme Anlaşması	06.09.1949
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Ortak Komisyonu (KEK) Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi	24.01.1985
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	27.03.1986
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	27.03.1986
Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Yapılmasına İlişkin Veterinerlik Anlaşması	24.05.1995
Tarım ve Kırsal Politikalar Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	21.09.2000
Enerji Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	03.10.2000
Uluslararası Karayolu Taşıma Anlaşması	17.04.2003
Gümrükler Alanında İdari Yardım Anlaşması	18.08.2005

Kaynak: Müşavirlik Raporları

3.2. Türkiye - Hollanda Arasındaki Yatırımlar

Türkiye’de en çok yatırım yapan ülkeler sıralamasında Almanya (5 bin 991 şirket) ve İngiltere (2 bin 760 şirket) arkasında 3. Sırada yer alan Hollanda’nın Türkiye’de 2 bin 428 şirketi bulunmaktadır.

Bununla birlikte Türkiye’de en çok yatırım yapan ülkeler sıralamasında Hollanda 2014 yılında 1 milyar 937 milyon dolarlık yatırımla birinci sıraya yükseldi. Yatırımcı ülkeler sıralamasında İngiltere ikinci, İtalya üçüncü sırada yer alırken 2014 yılında Almanya 6. Sırada yer almıştır.

Hollanda'nın Türkiye'de yer alan 109 adet uluslararası sermayeli şirketi bulunmaktadır.

Türkiye'nin yaptığı yatırımlara bakıldığında ise, 2001-2014 yılları arasında Türkiye'nin en çok yatırım yaptığı ülkenin 75 milyar 891 milyon dolarla Hollanda olduğu dikkat çekmektedir. Türklerin, aynı yıllarda yurtdışında yaptığı yatırımlar 226 milyar 814 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

4. PAZAR İLE İLGİLİ PRATİK BİLGİLER

4.1. Hollanda'da Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

Türkiye Hollanda arasında, ilişkileri güçlendirmek ve yatırımları arttırmak amacıyla Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma imzalanmıştır.

Hollanda'da, yeni teknoloji yaratarak birçok sektörde dünya liderliği yapmak ve iş hacmi ve sermaye artışı sağlamak, hükümet ve özel sektörün birinci hedefi olarak gösterilmektedir. Bu amaçla teknolojik buluşların sanayide kullanımının yaygınlaştırılması için çok önemli olan devlet-özel sektör-üniversite işbirliği sağlanmış durumdadır. Bölgesel kalkınma açısından önem taşıyan bölgelerde çeşitli konularda (yiyecek ve gıda, su, nano teknoloji ve sistemleri, enerji, madde) ihtisaslaşmış teknoparklar oluşturulmaktadır.

Hollanda imalat sanayi çoğunlukla küçük ve orta boy işletmeler ile az sayıda olan ancak piyasaları yönlendirebilecek kadar güçlü olan çokuluslu şirketlerden oluşmaktadır. İmalat sanayi, küçük firmalar da dahil, ihracata yöneliktir.

4.2. Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

İstanbul'dan Hollanda'ya direkt nakliye seferleri mevcuttur.

Türkiye'den Hollanda'ya karayoluyla ihracatın ortalama fiyatı 4400 Euro civarında olup; nakliye ücretleri gönderi zamanı ve taşınacak malın cinsine göre değişiklik arz edebilmektedir.

4.3. Pasaport ve Vize İşlemleri

Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir.

Hollanda'ya gidecek olan Türk vatandaşları Türkiye'deki Hollanda temsilciliklerinden vize almak zorundadırlar.

Türk işadamları vize alımı konusunda pek çok sorunla karşılaşmaktadır. Bunların başında, vize işlemlerinin uzun zaman alması ve istenen belgelerin çokluğu; vize verilmeme nedeninin yazılı ya da sözlü olarak kendilerine bildirilmemesi gelmektedir. Diğerleri arasında, daha önce vize alınmış olmasına karşın, daha sonra yapılan bir başvuruda vize verilmemesi, grup halinde fuara katılan aynı şirket çalışanlarının bazılarına vize verilmemesi, kısa süreli vize verilmesi gibi sorunlar bulunmaktadır.

Diğer taraftan, az sayıda firma için geçerli olmasına karşın, olsa ticari vize alımının kolaylaştırılması amacıyla Hollanda Hükümeti tarafından 2008 yılında, 'Turuncu Halı' isimli bir uygulama başlatılmıştır. Bu uygulamadan yararlanabilecek olan kuruluş ve şirketler şunlardır: Hollanda menşeli kuruluş ya da şirketlerin şubeleri; Hollanda'daki bir kuruluş ya da şirketin kurucuları; Hollanda menşeli bir kuruluş ya da şirket ile en az iki yıl süreli işbirliği anlaşması olan Türk kuruluş ya da şirketleri ile Hollanda menşeli kuruluş ya da şirketler ile son iki yıl içinde gerçekleştirilen işbirliğini belgeleyen Türk kuruluş ya da şirketleri.

4.4. Yerel Saat

Hollanda yerel saati Türkiye'den 1 saat geridedir.

